

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει
Τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς

2021

† ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Β΄

ἑλέω Θεοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου

«Τὴν πάνσεπτον ἐγκράτειαν, ἐναρξώμεθα φαιδρῶς καὶ διαπλεύσαντες τὸ τῆς Νηστείας μέγα πέλαγος, λαμπροφόροι εἰς τὴν τριήμερον Ἀνάστασιν καταντήσωμεν!»

Ἄναντίλεκτα, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ὅταν κάποιος ξεκινάει μία πορεία, θὰ πρέπει νὰ ξέρει καὶ τὸν προορισμό! Αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὴ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. Πάνω ἀπ' ὅλα εἶναι μία πνευματικὴ διαδρομὴ, ποὺ προορισμὸς τῆς εἶναι τὸ Πάσχα, ἢ «Ἑορτὴ τῶν Ἑορτῶν» καὶ ἢ «Πανηγυρὶς τῶν Πανηγύρεων».

Ἡ νέα ζωὴ, ἢ ὁποῖα πρὶν ἀπὸ δύο χιλιάδες περίπου χρόνια «ἀνέτειλεν ἐκ τοῦ τάφου», προσφέρθηκε σὲ μᾶς, ὡς μεγαλύτερη ἀπόδειξη τῆς πατρικῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸ πλανώμενο πλάσμα Του. Μᾶς δόθηκε, ἀκόμη, τὴ μέρα ποὺ βαπτιστήκαμε, τὴ μέρα δηλαδὴ ποὺ ὅπως λέει ὁ Ἄπ. Παῦλος: «*Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν*» (Ρωμ. 6,4).

Πολὺ εὐκόλα, μπορεῖ ὁ καθένας νὰ διαπιστώσει πὼς ὀλόκληρη ἡ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὀργανωμένη γύρω ἀπὸ τὴ λαμπροφόρο ἑορτὴ τοῦ Πάσχα, γι' αὐτὸ καὶ ὁ λειτουργικὸς χρόνος, δηλαδὴ ἡ διαδοχὴ τῶν ἐποχῶν καὶ τῶν ἑορτῶν, γίνεται ἓνα ταξίδι, ἓνα προσκύνημα στὸ Πάσχα, ποὺ εἶναι τὸ Τέλος καὶ ποὺ ταυτόχρονα εἶναι ἡ Ἀρχή. Εἶναι τὸ τέλος ὅλων αὐτῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὰ «παλαιὰ» καὶ ἡ ἀρχὴ τῆς «νέας ζωῆς», μία συνεχῆς διάβαση ἀπὸ τὸν «κόσμο τοῦτο» στὴν Βασιλεία ποὺ ἔχει ἀποκαλυφθεῖ ἐν Χριστῷ.

Ἄν τὸ ἀναγνωρίζουμε αὐτό, τότε μποροῦμε νὰ καταλάβουμε τί εἶναι τὸ Πάσχα καὶ γιὰτὶ χρειάζεται καὶ προϋποθέτει τὴ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. Κι ἂν σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα ἡ Ἐκκλησία δὲν βοηθᾷ, πὼς θὰ μπορέσουμε νὰ ὑλοποιήσουμε αὐτὴ τὴν ἀπαιτητικὴ διαδρομὴ; Πὼς μποροῦμε νὰ μετανοήσουμε καὶ νὰ ξαναγυρίσουμε στὴν ἀποκλειστικὴ ὑπόσχεση ποὺ μᾶς δίνεται κάθε χρόνο τὸ Πάσχα;

Ἄκριβῶς αὐτὴ εἶναι ἡ στιγμὴ ποὺ ἐμφανίζεται ἡ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. Αὐτὴ εἶναι ἡ «χειρὰ βοηθείας» ποὺ ἀπλώνει σὲ μᾶς ἡ Ἐκκλησία. Εἶναι τὸ σχολεῖο τῆς μετανοίας ποὺ θὰ μᾶς δώσει δύναμη νὰ δεχθοῦμε τὸ Πάσχα ὅχι σὰν μία ἀπλὴ εὐκαιρία νὰ ἑορτάσουμε ὑλικῶς, ἀλλὰ, βασικά, ὡς τὸ τέλος τῶν «παλαιῶν» ποὺ εἶναι μέσα μας καὶ ὡς ἡ εἴσοδος μας στὴ νέα, τὴν «καινὴ ζωὴ».

Σ' αὐτὸν τὸν δρόμο, τὸ παράγγελμα τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι διπλό: «νηστεύσωμεν ἀδελφοὶ σωματικῶς· νηστεύσωμεν καὶ πνευματικῶς»! Στόχος μας τό: «ἀφήσωμεν τῆς σαρκὸς τὴν εὐπάθειαν, αὐξήσωμεν τῆς ψυχῆς τὰ χαρίσματα».

Τὰ σωτήρια φάρμακα, ὅπως ὅλοι καλῶς γνωρίζουμε, εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὴν θεραπεία κάθε εἴδους πληγῆς καὶ ἀσθενείας μας. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς τὸ κατεξοχὴν πνευματικὸ θεραπευτήριον, προτείνει γιὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πνευματικῶν μας «πληγῶν» τὴν προσευχή, τὴ νηστεία, τὴ νήψη, τὴ φυλακὴ τοῦ νοῦς, τὸ λουτρὸ τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως, καὶ τέλος τὴ συμμετοχὴ μας στὴν Εὐχαριστιακὴ Τράπεζα, ὅπου γινόμαστε μέτοχοι τῆς οὐρανίου χαρᾶς καὶ μακαριότητος, γευόμενοι τοῦ Παναγίου Σώματος καὶ τοῦ Τιμίου Αἵματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Καθὼς οἱ πύλες πρὸς τὸ Πάσχα καὶ τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μᾶς διανοίγονται μὲ τὸ «στάδιον τῶν ἀρετῶν», ὀφείλουμε νὰ ξέρουμε πὼς ἀρχὴ ἀπαραίτητη γιὰ νὰ τελεσθῆ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ συγχώρησις. Ἀποτελεῖ τὴν προϋποθετικὴν ἀφετηρία, μὲ τὴν ὁποία ὁ κόσμος τοῦ μίσους αἴρεται μὲ τὴν εἰλικρινῆ ἀγάπην, ὁ κόσμος τοῦ καθημερινοῦ πολέμου εἰρηνεύει, καὶ ὁ κόσμος τῆς διαίρεσιν ἐνώνεται μὲ τὴ σταυρικὴ θυσία τῆς Δεσποτικῆς ἀγάπης. Συγχώρησις θὰ πεί, νὰ περιχωρήσω, νὰ προσχωρήσω, νὰ εἰσέλθω μέσα στὴν καρδιὰ καὶ τὸν κόσμο τοῦ ἀδελφοῦ, νὰ κοινωνήσω μίᾳς ἀπόλυτης ἀγαπητικῆς ἔνωσης, ἔτσι ὅπως ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μᾶς φανέρωσε. Καὶ γιὰ νὰ γίνῃ αὐτό, χρειάζεται νὰ ἀποβάλουμε τὸ κέλυφος κάθε ἀτομοκεντρισμοῦ, κάθε φιλαυτίας, νὰ γκρεμίσουμε τὰ τείχη τῶν παθῶν, ποὺ ἐμποδίζουν τὴν κάθε μας συνάντησιν μὲ τοὺς ἀδελφούς. Μίαν τέτοια προοπτικὴ, διασφαλίζει ἡ λατρευτικὴ, μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ φανερῶνεται μὲ τὸν πιὸ μεγαλειώδη τρόπο μέσα στὴ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. Κλείνοντας, λοιπόν, τὸ Τριώδιον καὶ ἀρχίζοντας ἡ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή, ἡ Ἐκκλησία μᾶς τονίζει ξεκάθαρα πὼς καμία πορεία πρὸς τὴν αἰώνια Βασιλεία δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῆ χωρὶς τὴν ἀγάπην, τὴν ἔμπρακτον ἀγάπην, καὶ κατ' ἐπέκτασιν πὼς καμία πορεία ἀγάπης πρὸς τὸ Πάσχα δὲν μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθῆ χωρὶς τὴν συγχώρησιν.

Ἀκόμη, τὸ «μετανοεῖτε» τοῦ Κυρίου ἀπευθύνεται σὲ ὅλους καὶ συνεχῶς καὶ ὄχι μόνο κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς. Τὸ «μετανοεῖτε» δὲν νοεῖται ὡς «μετανοῆστε» μίᾳ φορᾶ, οὔτε σημαίνει τὸ νὰ μετανοεῖ κανεὶς

κάθε τόσο, ἀλλὰ σημαίνει τὸ νὰ γίνει ἡ ζωὴ μας μία μετάνοια. Νὰ ὑπάρχει μία παντοτινὴ στάση μετανοίας καὶ συντριβῆς μέσα μας, κι αὐτὴ νὰ διαποτίζει ὅλη μας τὴν ὕπαρξη. Οἱ ἀδιαλείπτως μετανοοῦντες ἄνθρωποι, βρίσκονται συγχρόνως στὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ καὶ στὴν Κυριακὴ τοῦ Πάσχα! Στὸ Τριώδιο καὶ στὸ Πεντηκοστάριο! Ζοῦν ἀκατάπαυστα καὶ παράλληλα, μὲ τρόπο μυστηριακό, τὴν «ζωηφόρο νέκρωση» καὶ τὸ «χαροποιὸν πένθος».

Μὲ τὴν ἀναφορὰ, ἐπομένως, στὴν ἀγάπη καὶ τὴ μετάνοια, καὶ θέτοντας τὴ νηστεία στὴ σωστὴ της βάση, κανεὶς πλέον δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχυριστεῖ ὅτι ἡ πνευματικὴ πρόοδος ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὸ πόσο νήστεψε ἢ ἀσκήθηκε κάποιος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς. Ἡ πρόοδος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ πόσο μὲ τὴ μετάνοια καὶ τὴν ὅλη προσπάθεια, τὴν πνευματικὴ, ἔγινε ὁ ἄνθρωπος κοινωνὸς τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ποὺ φέρνει τὴν ἀνάπαυση στὴν ψυχὴ μας. Δὲν εἶναι τυχαῖο, ἐξάλλου, αὐτὸ ποὺ μᾶς παραδίδει ὁ κατεξοχὴν ἅγιος τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς, ὁ ὁσιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος, στὸ ἐπιμύθιο τοῦ λόγου του «περὶ χαροποιοῦ πένθους», θέλοντας νὰ μᾶς ἐπιστήσει τὴν προσοχὴ πὼς ἡ πρῶτιστη ἔγνοια καὶ προσπάθειά μας θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ μετάνοια. Μᾶς λέγει: «Δὲν θὰ κατηγορηθοῦμε, ἀγαπητοί μου, δὲν θὰ κατηγορηθοῦμε τὴν ὥρα τοῦ θανάτου μας, διότι δὲν ἐθαυματοουργήσαμε ἢ διότι δὲν ἐθεολογήσαμε ἢ διότι δὲν ἐγίναμε θεωρητικοί. Ὅπωςδήποτε ὁμως θὰ δώσωμε λόγον στὸν Θεὸν διότι δὲν μετανοήσαμε εἰλικρινῶς».

Καλὴ καὶ εὐλογημένη Τεσσαρακοστή! Καλὸν Στάδιον!

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Κύπρου,
Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Τεσσαρακοστὴ 2021.

Διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ὁ κτῆρος χρυσόστομος

ΣΗΜ.: Νὰ ἀναγνωσθεῖ τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς, 14 Μαρτίου 2021, ἀντὶ κηρύγματος, κατὰ τὴν ὥρα τοῦ Κοινωνικοῦ.

